

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Telefon: (06-1) 443-5573 / 33-104
Telefax: (06-1) 443-5733 / 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105-241- 13 /2013. RP.

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea.: Kissné Vadas Enikő r. alezr.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszos lakos panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 312/2013. (XI. 13.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (1078 Budapest, István u. 23-25.) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2013. február 21-én, személyesen terjesztett elő panaszt a Panasztestületnél, melyben a vele szemben 2013. február 14-én foganatosított rendőri intézkedést sérelmezte.

A panaszos elmondása szerint 2013. február 14-én 09.15 órakor a rendszámú, gépjárművével közlekedett, amikor a rendőrök megállították, majd intézkedés alá vonták. Az intézkedést megkezdő rendőr nem köszönt, nem mutatkozott be, illetve a kérdésére azt válaszolta, hogy nem indexelt a körforgalomba való behajtáskor, majd elkérte a panaszos okmányait. A panaszos – mintegy a tisztelet megadásaként – kiszállt az autóból, élettársa pedig elindult a gyermekükért a közeli közösségi házba, hogy majd a panaszos ez idő alatt igazolja magát.

A panaszos elismerte, hogy kiszállva az autójából olyan megjegyzést tett, hogy „miért kell ezzel baszkódní”, közben azonban benyúlt a zsebébe az irataiért, hogy azokat átadja. A rendőr kikérve magának a hangnemet, tegeződve azonnal visszakérdezett: „Nem akarsz magad igazolni, ellenállsz?” és nem várta meg, hogy az okmányokat odaadja. A rendőr hátracsavarta a panaszos kezét, közben az autónak nyomta őt. Kezeit hátrabilincselte, és előállították a rendőrkapitányságra. A panaszos autóját a rendőrök ott hagyták a helyszínen, nyitott ajtóval, benne a kulccsal. A rendőrautóba történő beszállításkor a panaszos megkérdezte az eljáró rendőrt, hogy miféle eljárás ez. Erre ez a válasz érkezett: „Apa, majd megtanulod tisztelni a rendőröket.” A panaszos kikérve magának a hangnemet visszakérdezett: „Apa?”. A rendőr ekkor azt válaszolta, hogy a panaszos félreértette, nem azt mondta, hanem valami mást, és a társa ezen jól nevezett. Erre a panaszos azt mondta, hogy tudja, hogy bármit mondhat, úgyszólván a rendőröknek lesz igaza, hiszen ők ketten vannak. Erre a rendőrök helyeslően bólogtak, hogy így is van.

A kapitányságra történő megérkezéskor, az autóból való kiszálláskor durván bántak a panaszossal, erősen benyúltak a hátrabilincselte kezei alá és megemelték, fájdalmat okozva ezzel. A panaszos szólt a rendőrnek, hogy ez fáj neki, elmondta, hogy szívbeteg, évekkel ezelőtt műtötték. Az épületbe való belépéskor a rendőr megint rárántott és elkezdett futni, s lökdöste a panaszost, azt hajtogatva, hogy: „Ellenállsz?”. A panaszost a folyosó végén „falnak csapták”, a rendőr elkezdte kibontogatni a kezét, ami nagyon nehezen sikerült, közben egyre hajtogatva, hogy „Ellenállsz?”. Lerángatta a panaszos kabátját, ráordított, hogy forduljon a fal felé. A rendőr a melegítő felsőjét is lerángatta róla, majd ruházat átvizsgálást hajtott végre. A rendőr átnézte a papírjait, eközben a panaszos irattartóját széttépte. A panaszos újból jelezte, hogy nem érzi jól magát és vizet kért. Ekkor megengedték neki, hogy leüljön. A panaszos jelezte, hogy a rendőr felettesével szeretne beszélni és amikor visszatért a rendőr társa, nem túl udvariasan, de közölte, hogy szólt a főnökének. A panaszos jelezte, hogy telefonálni szeretne, a rendőrök erre megkérdezték, hogy mi a szám, de ő nem tudta fejből megmondani, erre azt mondták, hogy „Akkor így jártál.”

A rendőrök felettese – egy rendőrnő – időközben megérkezett, aki megkérdezte, hogy mi a panaszos problémája. A panaszos elmondta, hogy nem érzi jól magát, és vizet kért. Elmondta, hogy régebben szívbeteg volt. A hölgy visszakérdezett, hogy kér-e orvost. A panaszos igennel felelt. A rendőrnő arról tájékoztatta a panaszost, hogy azért lett előállítva, mert nem igazolta magát, de mivel már tudta magát igazolni, ezért hamarosan el is engedik. A panaszos közölte velük, hogy semmit nem ír alá, míg meg nem érkezik az ügyvédje. A panaszost a mentők megvizsgálták, majd kórházba szállították. Az előállításról készült igazolást is oda vitték neki a rendőrök és ott adták át.

A panaszos mellékelte az előállítás időtartamáról kiállított igazolást és az intézkedést követően készült ambuláns lapot.

Panaszos a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – panaszát összegezve – az alábbiakat sérelmezte:

1. A rendőri intézkedés kezdeményezését és az igazoltatást.
2. A rendőr szolgálati fellépésének módját.
3. Az előállítás jogalapját és arányosságát.
4. A bilincs használatát
5. A rendőrök bánásmódját.
6. Az intézkedést követően a gépkocsiját nem zárták le, a kulcs a gépkocsiban maradt.
7. A panaszos az előállításról nem értesíthette hozzátartozóját és az ügyvédjét.
8. A rendőrök beszédstílusát.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalásában a panaszos előállításával kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az előállítás jogalapja vonatkozásában alapjogi sérelem nem megállapítható, ugyanakkor a rendőrség más, kisebb jogkorlátozással járó módon is biztosíthatta volna az intézkedés célját, ezért a panaszos előállítása aránytalan volt, amely miatt sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő joga. A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy jogszerűtlenül került sor a panaszos testi kényszer útján fogatosított bilincselésére, és kimondta a kényszerítő eszköz alkalmazásának aránytalanságát is.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsértés elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében további adatok beszerzése, illetőleg a beszerzett adatok értékelése vált szükségessé, ezért a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az eljárás ügyintézési határidejének 30 nappal – 2014. január 28-ig – történő meghosszabbítása felől a számú végzésben döntöttem.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- A panaszos beadványa és mellékletei,
- Előállítás időtartamáról kiállított igazolás,
- kiállított ambulánslap,
- 2013. február 14-én az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés és parancsnoki vélemény, valamint a kivizsgálás és panaszosi nyilatkozat,
- Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztály által kiállított feljegyzés előállított személy átadásáról,
- kiállított „Igazolás”,
- Az intézkedést fogatosító r. törzsszászlós 2013. március 28-án kelt jelentése,
- r. alezredes 2013. március 28-án kelt, a megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének címzett levele,
- Nyomozó Ügyészségen 2013. február 15-én felvett jegyzőkönyv és a feljelentést elutasító határozat kísérlőlevele,
- A Megyei Rendőrfőkapitány számú jelentése.

III.

A rendőri intézkedés ellen a Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1. A panaszos sérelmezte a rendőri intézkedés kezdeményezését és az igazoltatást.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban. KRESZ) 29. § (1) bekezdése alapján, „Aki járművel irányt változtat (terelővonalat, az úttest szélét vagy képzeletbeli felezővonalát átlépi, forgalmi sávot változtat, másik útra bekanyarodik, főútvonalról vagy szilárd burkolatú útról letér stb.) köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni.

(2) Az irányváltatást - ide nem értve a körforgalmú útra történő bekanyarodást - a művelet előtt kellő időben megkezdett és annak befejezéséig folyamatosan adott irányjelzéssel kell jelezni. E rendelkezést kell alkalmazni a körforgalmú útról történő letérés esetében is. A jármű vezetője egyéb esetben (pl. útkereszteződésben kanyarodó főútvonalon való továbbhaladás esetén) is adhat irányjelzést, ha ezzel továbbhaladási irányáról a közlekedés más résztvevői számára többlettájékoztatást ad, az irányjelzés azonban megtévesztő nem lehet.

(3) Az irányjelzést irányjelző készülékkel, ilyen készülékkel fel nem szerelt jármű esetében pedig karral vagy jelzőtárcsával kell adni, oly módon, hogy az előlről, hátulról és a megfelelő oldalról jól látható legyen.”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 224. § (1) és (2) bekezdése szerint, „Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

(2) A KRESZ 40-41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint, „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A rendelkezésre álló bizonyítási eszközökből az alábbiakat állapítottam meg:

A panaszos előadása szerint amikor a rendőrök megállították, arra hivatkoztak, hogy szabálysértést követett el azzal, hogy nem használta az irányjelzőt a körforgalomba történő kihajtáskor, és ezért elkérték az iratait.

A rendőrségi iratok szerint 09.15 órakor utca kereszteződésénél megállították a panaszos által vezetett rendszámú, típusú személygépkocsit, mert annak vezetője a Szent

István téren lévő körforgalmat úgy hagyta el, hogy nem használta az irányjelzőt, amely cselekménnyel közlekedési szabálysértést valósított meg.

Miután a rendőrök a panaszost megállították, a fentieket közölték vele, illetve ennek okán igazolásra szólították fel, melynek keretében kérték, hogy a személyi igazolványát, járművezetői- és forgalmi engedélyét adja át.

Megítélésem szerint a közlekedés során elkövetett szabálysértés észlelése olyan körülmény, amely a közlekedésrendészeti ellenőrzés érdekében fogatosítandó igazoltatást megalapozza.

Fentiek alapján a szabálysértést észlelő rendőrnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, így a rendőrség intézkedési kötelezettségének érvényesítése érdekében a panaszos igazoltatása jogszerű volt, ezért a panaszt elutasítom.

A szabálysértés elkövetése körülményeinek vizsgálata ezen eljárásnak nem tárgya, ezért azt nem vizsgáltam.

2.) A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tartották be a jogszabályban előírt, szolgálati fellépésre vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés értelmében, „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (1) bekezdés szerint, *„Az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.*

(2) A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

A panaszos előadta, hogy miután a rendőr megállította, nem köszönt, nem mutatkozott be. A panaszos ezzel szemben köszönt és megkérdezte, hogy mit követett el. A rendőr a kérdésre már válaszolt és elkérte a „papírjait”.

Az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló számú rendőri jelentés – a panaszos állításaival ellentétben – azt tartalmazza, hogy a megállítás után a r. törzsszázlós köszönt a panaszosnak, bemutatkozott és közölte a megállítás okát. Az intézkedés okának megjelölésében egyezik a panaszosi és rendőri állítás, a köszönés és bemutatkozás tekintetében azonban egymásnak ellentmondanak.

A Megyei Rendőrfőkapitány számú jelentésében foglaltak szerint, az állampolgári panaszok többsége a szolgálati fellépés módjával kapcsolatos. A közterületi szolgálatot ellátók napi szintű eligazításain, a havi oktatási napokon minden esetben eligazítás tárgyát képezi a szakszerű, kulturált rendőri fellépés szabályaira történő figyelemfelhívás. Emiatt nem életszerű, hogy a rendőr egy ilyen hibát vétve támadási felületet hagyott volna az intézkedés alá vont személynek.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdése alapján, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, döntésemben a rendőri jelentésben foglaltakat vettem alapul.

A rendelkezésre álló adatok alapján a panaszt elutasítom.

3.) A panaszos sérelmezte az előállítás jogalapját és arányosságát.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdés szerint, „Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(4) A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

(6) A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.”

Az Rtv. 19. § (1) bekezdés alapján „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés értelmében „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

A panaszbeadvány szerint a panaszos maga is elismerte, hogy tegeződő stílusban elhangzott megjegyzés kíséretében valóban szóvá tette, hogy nem ért teljesen egyet az intézkedéssel, azonban azzal a szándékkal nyúlt a kabátzsebéhez, hogy az iratait kivegye. Állítása szerint, a rendőr tegeződve azonnal visszakérdezett és már nem várta meg azt, hogy a panaszos az iratait átadja.

A rendőri jelentés szerint a panaszost azért állították elő, mivel a szabálysértés miatt történt megállíthatását követően a kétszeri felszólítás ellenére nem igazolta magát, valamint ingerült hangon „miért ilyen faszágokkal baszogattok engem”, mondatokat használva kikérte magának az intézkedést. A járőrök ezt követően, mivel a jogszerű rendőri intézkedéssel a panaszos nyíltan szembe helyezkedett, közölték vele, hogy elő fogják állítani a Balatonfüredi Rendőrkapitányságra személyazonosságának megállapítása céljából. A gépkocsiban utasként tartózkodó és a történeteket végignéző hölgy (a panaszos élettársa) a rendőrök kérdésére úgy

nyilatkozott, hogy nem tudja hol vannak a panaszos iratai és visszaült az autóba. A rendőrkapitányságra beérve a „részletes ruházatátvizsgálás” végrehajtása során a panaszos kabátjának belső zsebéből kerültek elő az okmányok.

A Megyei Rendőrfőkapitány számú jelentésében a fentieket alátámasztotta, és az alábbiakat rögzítette írásban. A helyszínen a panaszossal szemben végzett ruházatátvizsgálás során a rendőrök nem találták meg a panaszos okmányait, továbbá a panaszossal egy gépkocsiban utazó hölgy az iratok feltalálási helyével kapcsolatosan feltett kérdésre „nem tudom” választ adta, így ez is alátámasztja, hogy szükség volt a panaszos előállítására.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése ugyan lehetőséget biztosít arra, hogy a rendőr más, jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként. Ez az eset azonban egy olyan bizalmi, jóhiszemű intézkedési légkört feltételez, melynek során a rendőr elhiszi a kapott információt, mivel számára nyilvánvaló, hogy nincs és nem is lesz szükség egyéb eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására a harmadik személy által igazolt és intézkedés alá vonttal szemben. Ez jelen esetben nem állt fenn, hiszen a panaszos az intézkedés során az engedelmisségi kötelezettségét több esetben megszegte, így a rendőrök részéről a bizalmi hozzáállást szakmailag semmi nem indokolta. Döntésüket alátámasztotta az is, hogy a szabálysértő gépkocsi szlovák rendszámmal rendelkezett, így a panaszos akár külföldi állampolgár is lehetett. A rendőri jelentés szerint a hölgy meg sem próbálta igazolni a panaszost.

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőri intézkedés az előállítás szükségessége tekintetében szakszerű és jogszerű, valamint arányos volt, ezért a panaszt elutasítom.

4. A panaszos a bilincs használatát sérelmezte.

Az Rtv. 48. § d) pontja szerint, „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére.”

Az Rtv. 19. § (1) bekezdés alapján, „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Az Rtv. 47. §-a értelmében, „A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.”

Az Rtv. 16. § (1) bekezdés szerint „A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”

A Szolgálat Szabályzat 39. § (1) bekezdése alapján „Az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

(3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A Szolgálati Szabályzati 40. § (1) bekezdése alapján „A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

(2) A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés szerint „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől.”

A panaszos elmondása szerint a rendőr nem biztosította neki, hogy igazolványát megkereshesse, hanem azt mondogatta, hogy „Ellenállsz?” és az autónak nyomta, majd hátracsavarta a kezeit, és megbilincselte.

A számú „Jelentés előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról” nyomtatvány szerint, a rendőr közölte a panaszossal, hogy a törvény nevében előállítja a Balatonfüredi Rendőrkapitányságra, mivel megtagadta a személyi adatainak átadását. „Közöltem vele, hogy forduljon meg, mivel hátra helyzetben fogom bilincselni. Az utasításnak engedelmeskedett, de a kezét nem adta hátra, passzívan ellenállt, ezért testi kényszerrel kezeit hátra helyzetbe megbilincseltem.”

A 2013. március 28-án készült jelentés kiegészítés fentiekén felül azt is tartalmazta, hogy az intézkedés alá vont személy arrogáns, agresszív magatartást tanúsított, ezért alkalmaztak bilincset vele szemben.

A Megyei Rendőrfőkapitány számú jelentésében kifejtette, hogy az intézkedő rendőr jól döntött a helyszínen, hiszen a rendőri jelentés tartalma alapján a panaszos tegeződő, állampolgári kötelezettségét megszegő viselkedése, azaz nyílt ellenszegülése kellő alapot szolgáltatott a rendőröknek arra, hogy a panaszost megbilincseljék, mint egy védve magukat is. Alátámasztja a rendőr döntést az is, hogy a panaszos a szolgálati gépkocsiba történt beültetése közben is passzívan ellenállt és a járműbe sem kívánt beülni és a rendőri jelentés szerint folyamatosan tegeződve trágárságokat kiabált.

Álláspontom szerint a rendőrök az intézkedés során jogszerűen jártak el akkor, amikor a nem együttműködő, passzív ellenállást tanúsító panaszossal szemben bilincset alkalmaztak. **A bilincselést megelőző figyelmeztetés elhangzása kapcsán a rendőri jelentésben foglaltakat mint közokiratot fogadtam el, ezért a panaszt elutasítom.**

5. A panaszos a vele szemben alkalmazott bánásmódot is sérelmezte.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 16. § (4) bekezdés alapján „A rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdés szerint „A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

(2) A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”

Az Rtv. 18. § (2) bekezdés alapján „A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A panaszos elmondása szerint a rendőrök durván bántak vele, rángatták, annak ellenére, hogy a rendőrautóból való kiszálláskor szólt, hogy évekkal ezelőtt műtötték, szívbeteg. Ennek ellenére a kapitányság épületébe érve az őt vezető rendőr a bilincsből lévő kezére „rárántott”, és futni kezdett vele azt hajtogatva, hogy „Ellenállsz?”. A panaszos ekkor elismételte, hogy szívbeteg. A folyosó végére érve a ruházatátvizsgálás előtt a falhoz csapták, majd durván lerángatták róla a ruháit, ráordítottak, hogy forduljon a fal felé. A panaszos megkérte a rendőrt, hogy ne így „csinálja”, majd újra elismételte, hogy beteg és vizet is kért. A rendőr átnézte a papírjait, majd a panaszos újra jelezte, hogy rosszul érzi magát, vizet kér. Ekkor engedték meg neki, hogy leüljön.

Az intézkedő r. törzsszászlós számú jelentése cáfolta a panaszos állításait. A rendőr előadása szerint a panaszos normál bánásmódban részesült, és amikor jelezte, hogy nem érzi jól magát, leültették egy székre, vizet hozattak neki, és azonnal értesítették a mentőszolgálatot. A jelentés azt is cáfolta, hogy a panaszost megfuttatták volna a folyosón. A r. törzsszászlós jelentése szerint a panaszos viselkedett arrogánsan, az intézkedés során végig passzívan ellenállt, így akadályozva az intézkedést. Nem akart bemenni az épületbe, ezért „testi kényszerrel a bilincset fogva vezették előre normál lépésben”.

A Megyei Rendőrfőkapitány számú jelentésében foglaltak szerint a panaszos azon állításának – mely szerint futásra kényszerítették a folyosón az előállító helyiségig – ellentmond az a tény, hogy a Rendőrkapitányság előállító helyiségébe történő bejutáshoz a panaszost az ügyféltéren keresztül is át kellett vezetni. Így nem életszerű az az állítás, hogy az ügyfelek jelenlétében a panaszost a rendőrök ilyen bánásmódban részesítették volna.

A rendőrségi iratokból az is megállapítható, hogy a panaszos csupán a kapitányság épületébe történő beszállítását követően közölte, hogy szívbeteg és két éve műtötték, korábban erre utaló jelek nem voltak, ilyen közlést nem tett. A rendőri jelentés szerint, a panaszos normális bánásmódban részesült. Amint közölte, hogy szívbeteg, azonnal értesítették a mentőszolgálatot. Az orvosi ellátást követően készült orvosi dokumentumokból nem állapítható meg egyértelműen, hogy a panaszos rosszullétét pszichikai vagy fizikai

stressz okozta. Tekintettel arra, hogy a rendőröknek az intézkedés megkezdésekor a panaszos nem jelezte, hogy szívműtött, így a rendőröknek fogalma sem volt a Rendőrkapitánysághoz történő megérkezésig, hogy az intézkedés alá vont személy beteg. A panaszos az intézkedés során végig – saját magát sem fizikailag, sem pszichésen nem kímélve – saját elhatározásából passzívan ellenállt, ezért az intézkedés során kialakult tünetek a rendőröknek nem róható fel.

A panaszt a fentiek alapján elutasítom.

6. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedést követően a rendőrök a gépkocsiját nem zárták le, a kulcs a gépkocsiban maradt.

Az Rtv. 2. § -ra hivatkozással. (ld. 8. oldal 5. pont)

A panaszos sérelmezte, hogy járművét nyitott ajtókkal, benne a kulccsal hagyták ott a helyszínen a rendőrök.

A rendőri jelentés szerint, a panaszos élettársa is ott tartózkodott a helyszínen a panaszos előállításakor, ezért álláspontom szerint a rendőrök a gépkocsi szabályos lezárásának elmulasztásával nem követtek el nyilvánvaló mulasztást a gépkocsi biztonságos elhelyezése tekintetében, ezért **a panaszt elutasítom.**

7. A panaszos sérelmezte, hogy az előállításról nem értesíthette hozzátartozóját és az ügyvédjét.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdés szerint „*A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.*”

Az Rtv. 97. § h) pontja alapján „*E törvény alkalmazásában fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett);*”

Az Rtv. 17. § (1) bekezdés. (ld. 9. oldal 5. pont)

A beadvány szerint a panaszos értesíteni kívánta az ügyvédjét, amire a rendőrök megkérdezték az ügyvéd telefonszámát, azonban azt a panaszos nem tudta fejből, így a rendőrök annyit reagáltak: „Akkor így jártál.” A jogi képviselő végül jelentkezett az intézkedés során, a panaszos állítása szerint az élettársától értesült az előállításáról.

Az intézkedés napján készült „Nyilatkozat”-on szerepel, hogy a panaszos kérte az ügyvédjének kiértesítését. A telefonhívás megtörténének dokumentálása a „Jelentés előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról” nyomtatványon került rögzítésre, amely szerint 09.45 órakor értesítették a panaszos által megnevezett jogi képviselőt.

A panaszt a fentiekre tekintettel elutasítom.

8. A panaszos sérelmezte a rendőrök beszéd stílusát.

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) leírt 5. pont szerint „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit ... indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen

konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz ... megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”

A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A panaszbeadványban foglaltak szerint a panaszos sérelmezte a rendőrök által használt hangnemet. Ezek szerint a rendőrautóban a rendőrök azt mondták a panaszosnak, hogy „Apa, majd megtanulod tisztelni a rendőröket!”, valamint a rendőrök helyeslően bólogattak a panaszos azon feltételezésére, mely szerint „ő bármit mondhat, a két rendőrnek lesz igaza”, illetve amikor az ügyvédjének kiértékelésekor a panaszos nem tudta fejből megadni az ügyvédje telefonszámát, a rendőrök közölték, hogy „Így jártál!”.

Az intézkedő rendőrök jelentései szerint a panaszossal kulturáltan, normál hangnemben beszéltek. Ők inkább a panaszos által használt tegeződő és hivatalos személlyel szemben kinyilvánított, határozottan tiszteletlen beszédstílust említették meg, melyet maga a panaszos is részben elismert.

A rendőrség intézkedési gyakorlata szerint, az Rtv. 2. §-a egyébként is olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont személyek alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

A panaszt a fentiekre tekintettel elutasítom.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában az előállítás aránytalanságával és a panaszos testi kényszer útján foganatosított bilincselésével, valamint a testi kényszer aránytalanságával kapcsolatos megállapításaival a határozat III. részének a 3.) és 4.) pontjában kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II., IV., VI. és XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 159. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése, a 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (3) bekezdés c) pontja, a 33. § (7) bekezdése, az 50. § (1) bekezdése, az 51. § (2) bekezdése, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (7) bek., ;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdés a) pontja, (2) bek., (4) bek., (6) bek., 20. § (2) bek., 19. § (1) bek., 33. § (2) bekezdés h) pontja, 48. § d) pontja, 15. § (1) és (2) bek., 19. § (1) és (2) bek., 47. § 16. § (1) és (4) bek., 2. § (1) bek., 17. § (1) és (2) bek., 18. § (1) és (2) bek., 92. § (1) bekezdése, 97. § (1) bekezdés h) pontja;

- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. § (1) és (2) bek.;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (1) és (2) bek., 39. § (1) és (3) bek. a) és b) pontja, 40. § (1) és (2) bek., 41. § (1) bekezdés d) pontja és (6) bek. a) aa) pontja;
- Etikai Kódex 5. és 7. pontja;

Budapest, 2014. január 28.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**